

О.Г. Шидакова-Каменюка, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)
М.В. Артамонова, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Характерною особливістю сучасності є активний розвиток промисловості, пов'язаний, зокрема, з широким впровадженням нових технологій. Останні ставлять певні вимоги до працівників не лише стосовно знань, вмінь та навичок, але й до їх творчих здібностей та особистих якостей, таких як активність, ініціативність, підприємливість. Промисловість потребує фахівців, які мають організаторські навички і вміння спрямовувати діяльність свого підрозділу на вдосконалення технологічного процесу, можуть самостійно вирішувати серйозні завдання, йти у рівень з передовими ідеями теорії і практики управління в умовах ринкової економіки.

Найбільш повноцінного розвитку особистості майбутнього фахівця можна досягти у разі застосування особистісно-орієнтованої парадигми вищої освіти. Це потребує запровадження таких форм педагогічної діяльності, які передбачають взаємозв'язок навчання та розвитку, різноманіття видів освітнього процесу та сумісної діяльності викладача та студента, кількісних або якісних показників в оцінці ефективності навчального процесу, ролі особистості в освітньому процесі, створенню умов, що сприяють розвитку студента.

Особистісно-орієнтовану парадигму пов'язують з відмовою від уявлення про освітянський процес, як про траєкторію, за якою нормативно має рухатися студент. Сучасна парадигма освіти передбачає не лише забезпечення розширення діапазону знань, надання студентам нової інформації, але й накопичення досвіду реформаторської діяльності, емоційно-творчого відношення до оточуючої дійсності та ін.

Реалізація вищезазначених підходів можлива, якщо у центр освітянського процесу ставиться студент з його потребами, здібностями та устремліннями, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей. При цьому необхідно встановлення суб'єкт-суб'єктних взаємовідносин між студентом та викладачем, цілеспрямована орієнтація студента на підготовку до самоосвіти, саморозвитку, безперервної освіти на основі особистісно-діяльного підходу до навчання. Важливим є оновлення методів освітянської діяльності, пошук і застосування таких їх форм, які сприятимуть формуванню знань та вмінь на продуктивному рівні, активізації особистості як суб'єкта навчання і розвитку.

На кафедрі технології хліба, кондитерських, макаронних виробів і харчоконцентратів ХДУХТ під час викладання дисципліни «Теоретичні основи харчових технологій» застосовується метод групових проєктів. Групова форма навчальної діяльності – це форма організації навчання в малих групах студентів, об'єднаних загальною навчальною метою під опосередкованим керівництвом викладача і в співпраці з іншими студентами. Сутність проєктної роботи в рамках зазначеної дисципліни передбачає роботу групи студентів над проєктом на задану тематику впродовж певного часу. Формуються колективи студентів численністю 3–5 осіб з різним рівнем академічної успішності. П'ять осіб – оптимальний розмір малої навчальної групи. Він досить великий для групової стимуляції і досить малий для особистого визначення. Студентам пропонуються найменування різних видів харчової сировини. Метою проєкту є встановлення типів харчових речовин, що входять до складу зазначеної сировини, прогнозування змін, які можуть відбуватися з даними речовинами за умов різних типів технологічної обробки, обґрунтування можливостей взаємодії цих речовин та наслідків встановлених змін та взаємодій з точки зору якості готового продукту. Виконання групового проєкту передбачає самостійну роботу студентів, чітко визначені терміни виконання, підготовку звіту та заключної презентації, захист результатів на лабораторному занятті в присутності лектора, викладача, що веде лабораторний практикум, та академічної групи. Система оцінювання враховує успішність як командної, так і індивідуальної роботи. Оцінювання ведеться за розробленою оцінювальною формою всіма присутніми.

У груповій навчальній діяльності студенти показують високі результати засвоєння знань, формування вмінь. Групова форма роботи сприяє також організації більш ритмічної діяльності кожного студента, передбачає розподіл функцій і обов'язків між учасниками діяльності, обмін думками, взаємну вимогливість і допомогу, взаємоконтроль і взаємооцінку, що сприяє формуванню колективізму, моральних, гуманних якостей особистості.

Таким чином, використання групових форм організації навчальної діяльності студентів в умовах кредитно-модульної системи є однією з умов використання інтерактивних технологій навчання у вищій школі України. Найбільші можливості групової навчальної діяльності виявляються на етапах закріплення, поглиблення, систематизації знань.